

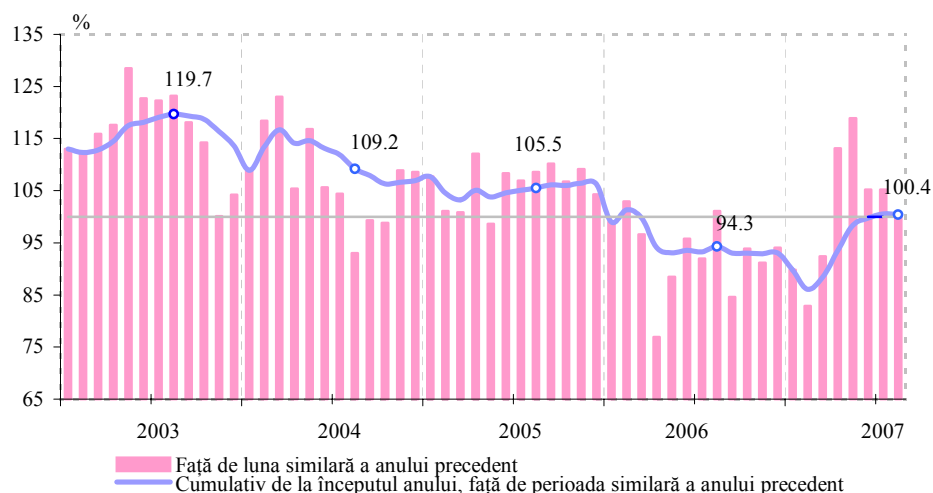
BULETIN LUNAR nr. 8* 2007

August

Sectorul real*

În luna august 2007 volumul **producției industriale** a constituit 1688.8 mil. lei, majorându-se în termeni reali cu 0.5 la sută față de luna august 2006 (graficul nr. 1).

Graficul nr. 1. Ritmul de creștere reală a volumului producției industriale

De la începutul anului curent volumul producției industriale a constituit 11836.2 mil. lei, nivel superior cu 0.4 la sută în termeni reali față de perioada respectivă a anului 2006. Din cele trei activități sectoriale de bază, industria prelucrătoare (85.5 la sută din totalul producției industriale) a consemnat o majorare în termeni reali cu 0.7 la sută față de perioada respectivă din anul 2006, contribuind la sporirea reală a producției industriale cu 0.6 puncte procentuale. De asemenea, o contribuție pozitivă, de 0.1 puncte procentuale, a avut-o industria extractivă, unde a fost înregistrată o majorare cu 8.0 la sută a volumului producției. Totodată, activitatea energie electrică și termică, gaze și apă a consemnat o reducere a producției industriale cu 3.5 la sută, contribuind cu 0.3 puncte procentuale la scăderea volumului total al producției industriale.

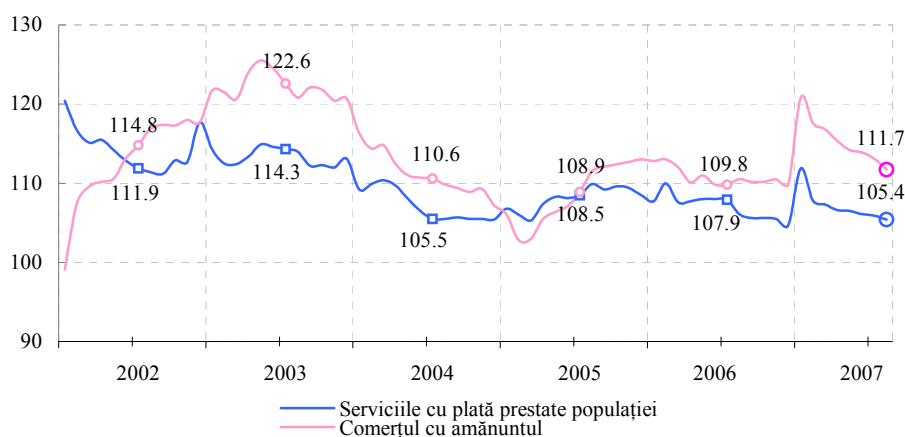
Volumul producției s-a majorat mai accentuat în următoarele activități: producția de aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice și producția de ceasuri (cu 70.9 la sută), fabricarea produselor finite din metal, exclusiv producția de mașini și utilaje (cu 21.2 la sută), recuperarea deșeurilor și a resturilor de materiale reciclabile (cu 20.5 la sută), fabricarea hârtiei și cartonului (cu 18.3 la sută), fabricarea produselor textile (cu 12.9 la sută), industria chimică (cu 12.0 la sută), producția altor produse din minerale nemetalifere (cu 11.8 la sută), producția de articole din cauciuc și din material plastic (cu 10.1 la sută), producția de mobilier și alte activități industriale (cu 8.2 la sută).

* În baza informației Biroului Național de Statistică, pe întreprinderile și organizațiile supuse evidenței lunare

Din numărul întreprinderilor supuse evidenței lunare (689 unități) la 49.8 la sută s-a redus volumul producției industriale față de perioada corespunzătoare a anului precedent.

Comerțul cu amănuntul, desfășurat prin unitățile comerciale în perioada ianuarie – august 2007, a totalizat 10343.1 mil. lei, înregistrând o creștere reală cu 11.7 la sută față de perioada corespunzătoare a anului precedent (graficul nr. 2). În luna august 2007 volumul comerțului s-a majorat în termeni reali cu 4.6 la sută față de luna corespunzătoare a anului precedent.

Graficul nr. 2. Evoluția comerțului cu amănuntul și a serviciilor prestate populației, % (de la începutul anului, față de pe perioada similară a anului precedent)

De la începutul anului curent unitățile comerciale cu proprietate privată au înregistrat o creștere a vânzărilor cu 13.4 la sută, realizând 70.0 la sută din totalul comerțului cu amănuntul. Unitățile cu proprietate mixtă cu participare străină (24.5 la sută din total vânzări) au consemnat o creștere cu 11.6 la sută. În proprietatea mixtă (publică și privată) s-a înregistrat o evoluție descendentă a vânzărilor cu amănuntul, care au fost în termeni reali cu 15.4 la sută inferioare celor din perioada ianuarie – august 2006.

Volumul **serviciilor cu plată prestate populației** în ianuarie – august 2007 a constituit 6115.9 mil. lei, sporind în termeni reali cu 5.4 la sută față de perioada similară a anului precedent (graficul nr. 2). Serviciile în unitățile cu proprietate publică au fost preponderente, constituind 41.6 la sută din total servicii și s-au majorat cu 1.8 la sută față de ianuarie - august 2006. Cel mai mare ritm de creștere (cu 17.3 la sută) a fost înregistrat în unitățile cu proprietate privată (33.0 la sută din totalul serviciilor). Totodată, în proprietatea mixtă cu participare străină, de la începutul anului se menține o evoluție descendentă, serviciile cu plată diminuându-se în termeni reali cu 2.9 la sută față de perioada ianuarie – august 2006.

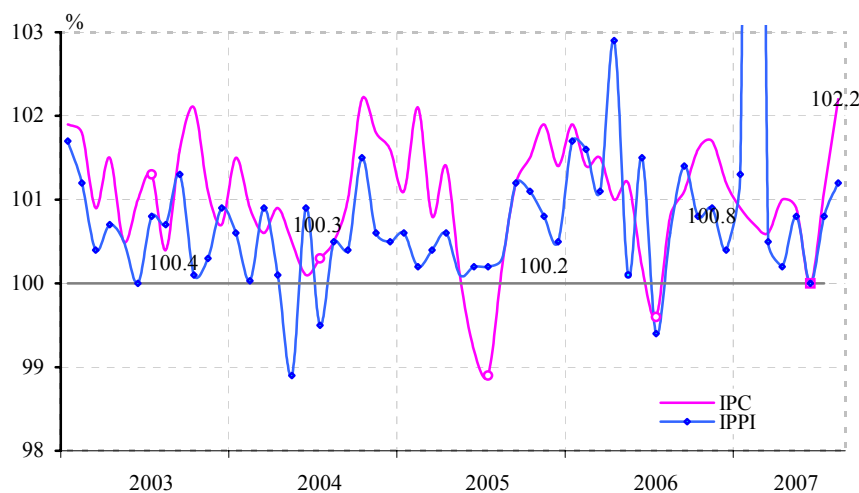
Nivelul inflației

În luna august 2007 prețurile de consum au crescut față de luna iulie cu 2.2 la sută, inclusiv la produsele alimentare – cu 2.2 la sută, la mărfurile nealimentare – cu 0.9 la sută și la serviciile prestate populației – cu 5.2 la sută. (graficul nr. 3).

La **produsele alimentare** cele mai mari creșteri de prețuri, în comparație cu luna precedentă, au fost înregistrate la: ouă dietetice – cu 11.5 la sută; lapte și produse lactate

– cu 7.0 la sută; carne, preparate și conserve din carne – cu 5.9 la sută; produse de morărit și panificație – cu 3.9 la sută. În același timp, reduceri de prețuri au fost marcate la: legume – cu 13.4 la sută; fructe proaspete – cu 7.8 la sută și cartofi – cu 5.4 la sută.

Graficul nr. 3. Evoluția lunară a indicelui prețurilor de consum (IPC) și a indicelui prețurilor producției industriale (IPPI)

În categoria **mărfurilor nealimentare** majorări de prețuri au fost consemnate la articole de cosmetică și parfumerie – cu 1.2 la sută, la încălțăminte – cu 1.1 la sută, la confecții – cu 0.9 la sută, la combustibil, materiale de construcție și țesături – cu 0.8 la sută, fiecare, la medicamente – cu 0.7 la sută.

În grupul **serviciilor prestate populației** s-au majorat mai mult tarifele la asigurarea cu energie electrică pentru folosință menajeră – cu 28.9 la sută, în alimentația publică – cu 4.6 la sută, la serviciile pentru învățământ – cu 4.5 la sută, la reparația și întreținerea locuințelor – cu 3.4 la sută, la îngrijirea medicală – cu 3.3 la sută.

De la începutul anului 2007 prețurile de consum au crescut cu 7.3 la sută, inclusiv la produsele alimentare – cu 7.8 la sută, la mărfurile nealimentare – cu 6.1 la sută și la serviciile prestate – cu 9.3 la sută.

Nivelul inflației în luna august 2007 față de luna august 2006 a constituit 13.5 la sută, inclusiv la produsele alimentare – 17.0 la sută, la mărfurile nealimentare – 12.0 la sută

și la serviciile prestate populației – 11.2 la sută.

Tabelul nr. 1. Contribuția componentelor, %

	Iulie 2007/Iunie 2007		August 2007/Iulie 2007	
	contribuția	contribuția / IPC	contribuția	contribuția / IPC
IPC	1.1	100.0%	2.2	100.0%
<i>Produse alimentare</i>	0.51	46.4	0.68	30.9
<i>Mărfuri nealimentare</i>	0.51	46.4	0.40	18.2
<i>Servicii cu plată</i>	0.08	7.2	1.12	50.9

Sursa: BNS și BNM

Contribuția elementelor la formarea indicelui prețurilor de consum este prezentată în tabelul nr. 1.

În luna august 2007 **indicele prețurilor producătorului de**

producție industrială s-a majorat cu 1.2 la sută față de iulie 2007 (graficul nr. 3). În activitatea de bază – industria prelucrătoare, prețurile au crescut cu 1.7 la sută, cele mai mari creșteri fiind consemnate în activitățile: tăbăcirea și prepararea pieilor (cu 34.7 la sută); fabricarea macaroanelor, tăițeiilor și produselor făinoase analogice (cu 17.0 la sută); fabricarea aparatelor de uz casnic (cu 9.5 la sută); fabricarea produselor lactate (cu 8.8 la sută); fabricarea băuturilor alcoolice distilate (cu 4.9 la sută); edituri, poligrafie și reproducerea materialelor informative (cu 4.8 la sută); prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor (cu 4.7 la sută); fabricarea articolelor din beton, ipsos și ciment (cu 4.6 la sută).

În industria extractivă cât și la energia electrică și termică, gaze și apă prețurile nu s-au modificat. Față de luna august 2006 prețurile producției industriale au crescut cu 29.0 la sută, iar de la începutul anului 2007 – cu 25.0 la sută.

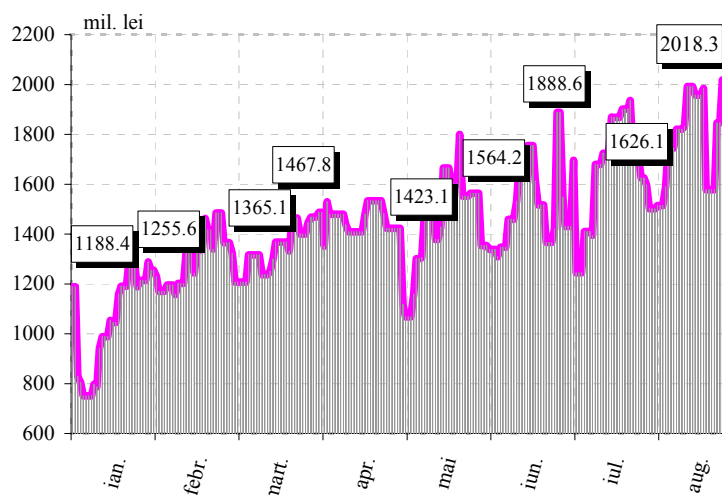
Instrumentele politicii monetare

Operațiunile de sterilizare

În luna august 2007 Banca Națională a Moldovei a desfășurat 14 licitații **de vânzare a Certificatelor Băncii Naționale a Moldovei** cu scadența de 7, 14 și 28 zile cu emiteri săptămânală. Licitațiile au fost desfășurate fără anunțarea volumului ofertei, comunicându-se doar prețul minim acceptat.

Cererea băncilor, însumând 3498.8 mil. lei, a fost acceptată integral. Volumul certificatelor plasate la prețul de vânzare s-a cifrat la 3476.6 mil. lei, fiind cu 627.6 mil. lei superior celui din luna precedentă.

Graficul nr. 4. Soldul operațiunilor de sterilizare ale BNM în ianuarie–august 2007

Rata medie ponderată a dobânzii la Certificatele Băncii Naționale a Moldovei emise s-a diminuat neesențial comparativ cu luna precedentă, constituind 13.27 la sută anual.

Soldul operațiunilor de sterilizare la finele lunii august 2007 a constituit 2018.3 mil. lei, fiind în creștere cu 392.2 mil. lei comparativ cu cel înregistrat la finele lunii precedente (graficul nr. 4). Soldul mediu al operațiunilor de sterilizare din luna

august a înregistrat 1750.4 mil. lei, în creștere cu 118.2 mil. lei față de luna precedentă.

Facilitățile permanente

În luna august 2007 Banca Națională a Moldovei a acordat băncilor facilități de depozit overnight în valoare de 865.0 mil. lei, diminuându-se cu 328.0 mil. lei față de luna precedentă, sau cu 27.5 la sută.

Pe parcursul lunii de referință facilitatea de credit overnight n-a fost solicitată de bănci.

Ratele dobânzilor

Pe parcursul lunii august 2007 ratele dobânzilor la instrumentele monetare ale Băncii Naționale a Moldovei s-au menținut la nivelul celor stabilite de către Consiliul de administrație al BNM la 12.04.2007 (se aplică începând cu 20.04.2007):

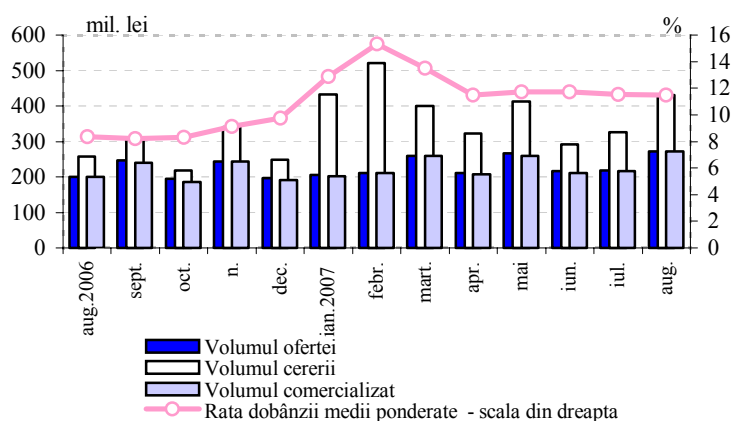
- **rata de bază** aplicată pentru operațiunile REPO de cumpărare pe termen de două luni a hârtiilor de valoare de stat (VMS), efectuate în cadrul operațiunilor de piață deschisă ale Băncii Naționale a Moldovei – 13.5 la sută anual;
- rata la creditele overnight – 17.0 la sută anual;
- rata la depozitele overnight acceptate de Banca Națională a Moldovei – 2.0 la sută anual.

Rata de bază la creditele acordate pe termen lung (mai mare de 5 ani) a rămas la nivelul de 10.5 la sută anual.

Pietele financiare

Pe parcursul lunii august Banca Națională a Moldovei a organizat 16 licitații de plasare a valorilor mobiliare de stat (VMS), la care Ministerul Finanțelor a oferit pe piața

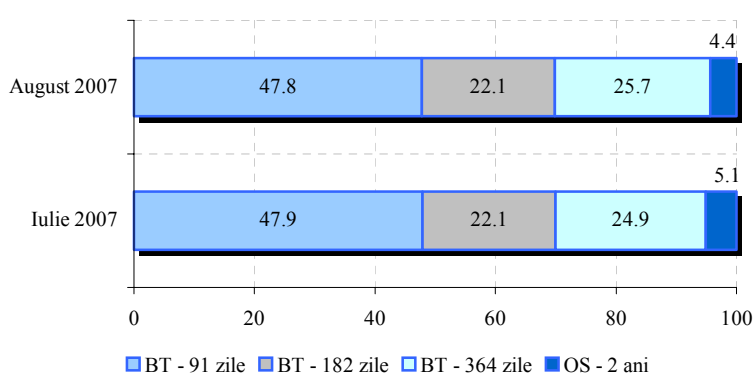
Graficul nr. 5. Totalul licitațiilor de comercializare a VMS pe piața primară

primară valori mobiliare de stat în volum de 272.0 mil. lei (graficul nr. 5). Cererea băncilor pentru titlurile de stat a însumat 431.3 mil. lei, depășind oferta cu 58.6 la sută. Oferta Ministerului Finanțelor a fost plasată integral.

Ponderea valorilor mobiliare de stat procurate de investitorii nebankari în volumul total plasat pe piața primară a scăzut de la 5.2 la sută în luna iulie 2007 până la 2.0 la sută în luna august 2007.

Graficul nr. 6. Structura VMS comercializate pe piața primară (%)

Structura emisiunilor titlurilor de stat cu scadența până la un an rămâne în continuare neschimbată – au fost emise bonuri cu scadențe de 91, 182 și 364 zile, a căror pondere a constituit 95.6 la sută în volumul total (graficul nr. 6).

Cota obligațiunilor de stat s-a diminuat de la 5.1 la sută în luna iulie 2007 până la 4.4 la sută în luna gestionară, micșorându-se și scadența medie a titlurilor de stat emise cu 2 zile, până la 207 zile.

Ponderea majoritară în structura valorilor mobiliare de stat emise le revine titlurilor cu scadența de 91 zile – 47.8 la sută din total.

Rata medie ponderată a dobânzii la titlurile de valoare de stat plasate pe piața primară cu scadența până la un an a constituit 11.29 la sută anual, diminuându-se cu 0.20 puncte procentuale față de luna iulie 2007.

Rata medie efectivă a dobânzii la obligațiunile de stat pe termen de 2 ani s-a majorat de la 13.24 la sută anual în luna iulie 2007 până la 13.26 la sută anual în luna august 2007.

La 31 august 2007 în ***Sistemul de înscrieri în conturi (SIC)*** au fost înregistrate valori mobiliare de stat în volum de 5970.7 mil. lei la valoarea nominală, din care volumul valorilor mobiliare de stat emise prin intermediul licitațiilor pe piața primară a însumat 1498.3 mil. lei.

Datoria Guvernului Republicii Moldova contractată de la Banca Națională a Moldovei

La 31 august 2007 ***datoria statului contractată de la Banca Națională a Moldovei*** a totalizat 2373.4 mil. lei, fiind constituită din datoria la împrumuturile contractate anterior – 1973.4 mil. lei și datoria reprezentată prin valori mobiliare de stat obținute în portofoliul Băncii Naționale a Moldovei în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior de la Banca Națională a Moldovei – 400.0 mil. lei (la prețul de cumpărare).

Ca rezultat al reflectării dobânzilor calculate și al evaluării valorilor mobiliare de stat deținute în portofoliul Băncii Naționale a Moldovei la prețul de piață, valoarea de bilanț a datoriei statului la 31 august 2007 s-a cifrat la 2404.0 mil. lei, inclusiv:

- împrumuturile acordate anterior statului – 1999.2 mil. lei;
- portofoliul de valori mobiliare de stat al Băncii Naționale a Moldovei – 404.8 mil. lei.

Pe parcursul lunii august 2007, în baza Legii bugetului de stat pe anul 2007 nr. 348-XVI din 23.11.2006 (art. 22(b), Ministerului Finanțelor i s-au reperfectat cinci împrumuturi contractate anterior de la Banca Națională a Moldovei în sumă totală de 790.1 mil. lei, dintre care trei împrumuturi în sumă de 506.7 mil. lei acordate anterior Ministerului Finanțelor pentru deservirea datoriei de stat externe, un împrumut în sumă de 165.9 mil. lei – pentru răscumpărarea valorilor mobiliare de stat și un împrumut în sumă de 117.5 mil. lei – pentru finanțarea deficitului bugetului de stat.

Rata medie ponderată la împrumuturile statului la finele lunii august s-a cifrat la nivelul de 11.01 la sută, diminuându-se cu 0.21 puncte procentuale față de luna iulie 2007.

Depozite plasate la Banca Națională a Moldovei

În luna august Ministerul Finanțelor n-a plasat depozite la Banca Națională a Moldovei. La situația din 31.08.2007 soldul depozitelor plasate de către Ministerul Finanțelor la Banca Națională a Moldovei a totalizat 387.5 mil. lei.

Rata medie ponderată la depozitele în sold la finele lunii august a constituit 14.49 la sută anual. Termenul mediu la depozitele în sold este de 293 zile.

Activitatea băncilor pe piața monetară

În luna august 2007 volumul total *al tranzacțiilor pe piața monetară* efectuate de către bănci a însumat 667.1 mil. lei, diminuându-se cu 255.7 mil. lei, sau cu 27.7 la sută comparativ cu luna iulie 2007.

Volumul *creditelor/depozitelor interbancare în lei* s-a diminuat față de luna iulie 2007 cu 240.2 mil. lei, sau cu 26.7 la sută, consemnând valoarea de 660.0 mil. lei, din care 92.1 la sută au fost reprezentate de tranzacțiile overnight. Rata medie ponderată la creditele/depozitele interbancare a constituit 11.22 la sută anual, fiind în scădere cu 0.73 puncte procentuale față de luna precedentă. Termenul mediu ponderat al tranzacțiilor în luna gestionară a constituit 3 zile.

Volumul tranzacțiilor de vânzare-cumpărare efectuate în luna august 2007 pe *piața secundară a valorilor mobiliare de stat* a înregistrat 2.2 mil. lei, fiind în scădere cu 6.0 mil. lei față de luna precedentă.

Rata medie ponderată a profitului la operațiunile efectuate pe piața secundară cu valori mobiliare de stat a constituit 11.32 la sută anual, diminuându-se cu 0.42 puncte procentuale față de luna precedentă. Termenul mediu ponderat până la scadență al valorilor mobiliare de stat tranzacționate a fost de 120 zile.

Volumul valorilor mobiliare de stat *tranzacționate prin acorduri REPO* a constituit 4.9 mil. lei. Rata medie a dobânzii la tranzacțiile REPO s-a cifrat la 11.00 la sută pe un termen mediu ponderat de 2 zile.

Operațiuni de vânzare-cumpărare cu Certificate ale Băncii Naționale a Moldovei n-au fost înregistrate.

Ratele de referință interbancare la finele lunii august au înregistrat următoarele valori: rata de referință CHIBOR overnight – 12.14 la sută (în scădere cu 0.44 puncte procentuale față de sfârșitul lunii iulie 2007), CHIBOR 1 lună – 14.02 la sută (în creștere cu 0.03 puncte procentuale) și la CHIBOR 3 luni – 14.63 la sută (în scădere cu 0.13 puncte procentuale).

Piața creditelor și a depozitelor

Soldul creditelor în economie* în perioada gestionară s-a majorat cu 802.0 mil. lei (4.7 la sută), constituind 17979.9 mil. lei la sfârșitul lunii august 2007. Această evoluție s-a datorat creșterii soldului creditelor acordate în moneda națională cu 276.2 mil. lei (2.7 la sută), precum și a celui în valută străină (exprimate în MDL) cu 525.8 mil. lei (7.6 la sută).

Majorarea soldului *creditelor în MDL* a fost generată de creșterea soldului creditelor acordate persoanelor fizice cu 205.0 mil. lei (6.8 la sută), întreprinderilor de stat cu 85.5 mil. lei (29.1 la sută), precum și a soldului creditelor acordate altor organizații care practică unele operațiuni financiare – cu 1.5 mil. lei (0.2 la sută), în timp ce soldul creditelor acordate întreprinderilor private s-a micșorat cu 15.8 mil. lei (0.3 la sută).

---

*Conform metodologiei FMI, din totalul creditelor în economie (inclusiv dobânda calculată la credite și la creditele băncilor aflate în proces de lichidare) sunt excluse creditele interbancare și creditele acordate Guvernului

Tabelul nr. 2. Indicatorii pieței creditelor (mil. lei)

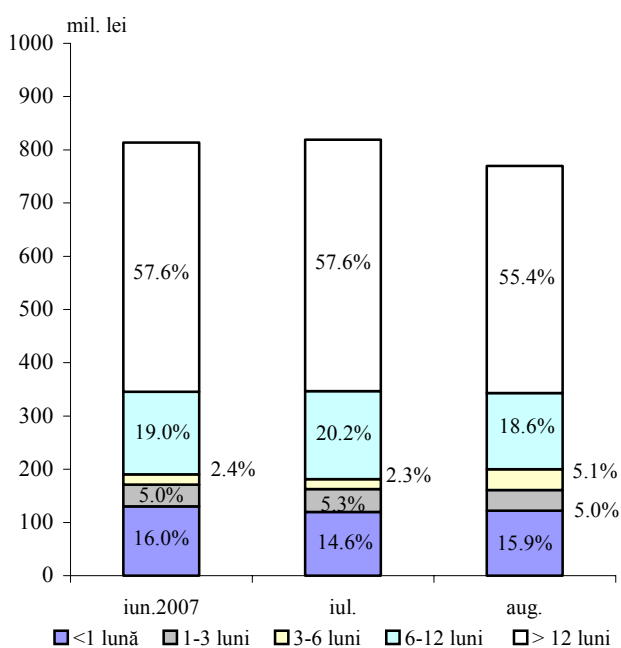
Perioada	Sold la sfârșit de perioadă			Credite				
	total	în MDL	în valută străină	total	în MDL		în valută străină	
					volumul	rata dobânzii %	volumul	rata dobânzii %
Decembrie 2006	13767.8	8509.0	5258.8	2222.1	1305.0	18.59	917.1	10.97
Ianuarie 2007	13731.0	8537.4	5193.6	1245.3	770.3	18.70	475.0	11.12
Februarie	14131.6	8769.2	5362.4	1656.8	1023.0	18.32	633.8	11.02
Martie	14821.0	9238.1	5582.9	2122.0	1276.0	18.69	846.0	11.06
Aprilie	15279.3	9490.3	5789.0	1799.8	1084.4	18.62	715.4	10.91
Mai	16056.8	9825.5	6231.3	2122.6	1110.6	18.81	1012.0	11.01
Iunie	16471.6	9953.1	6518.5	2059.7	1111.2	18.98	948.5	11.01
Iulie	17177.9	10274.1	6903.8	2389.2	1186.5	18.82	1202.7	10.81
August	17979.9	10550.3	7429.6	2338.7	1130.7	19.06	1208.0	10.80

Soldul *creditelor în valută străină* a înregistrat o majorare pe seama creditelor acordate întreprinderilor private cu 823.2 mil. lei (13.9 la sută), persoanelor fizice cu 50.0 mil. lei (20.3 la sută), în timp ce creditele acordate întreprinderilor de stat și cele ale altor organizații care practică unele operațiuni financiare s-au micșorat cu 51.7 mil. lei (23.8 la sută) și cu 295.7 mil. lei (58.1 la sută), respectiv.

Exprimat în dolari SUA, soldul creditelor în valută străină a constituit 615.1 mil. USD, majorându-se cu 44.9 mil. USD (7.9 la sută) față de luna iulie 2007.

Volumul creditelor acordate în MDL în luna august 2007 a constituit 1130.7 mil. lei, micșorându-se cu 55.8 mil. lei (4.7 la sută) față de luna precedentă.

Graficul nr. 7. Structura creditelor în MDL acordate persoanelor juridice de către bănci

Ponderea creditelor acordate persoanelor juridice din volumul total al creditelor acordate în moneda națională a constituit 68.1 la sută.

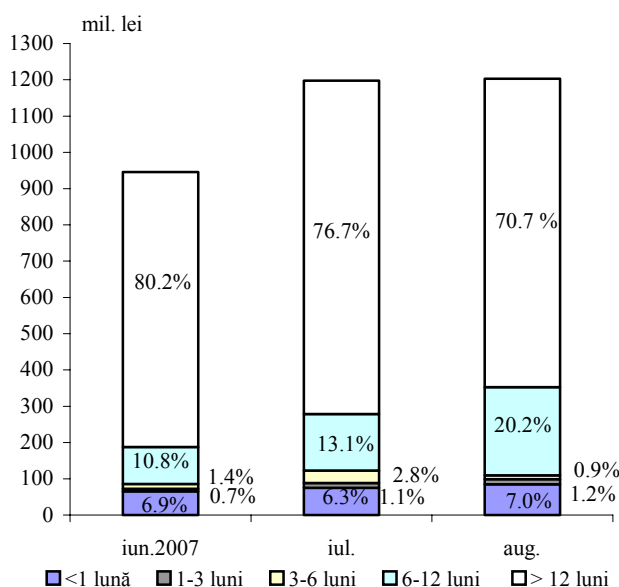
În structura pe scadențe creditele în MDL cu termene de peste 12 luni acordate persoanelor juridice și-au menținut cota maximă, deși ponderea lor s-a redus cu 2.2 puncte procentuale, constituind 55.4 la sută din total. Acestea sunt urmate de creditele acordate pe termene de la 6 până la 12 luni, care au constituit 18.6 la sută din total (graficul nr. 7).

În luna august 2007 *rata medie a dobânzii la creditele acordate în moneda națională* s-a majorat cu 0.24 puncte procentuale, până la 19.06 la sută, ca rezultat al majorării cu 0.64

puncte procentuale a ratei medii la creditele acordate persoanelor fizice până la nivelul de 19.44 la sută și persoanelor juridice cu 0.05 puncte procentuale, până la nivelul de 18.88 la sută.

Volumul creditelor în valută străină acordate persoanelor juridice a constituit 1203.3 mil. lei (echivalentul a 100.2 mil. USD, nivel superior cu 1.7 mil. USD celui din luna iulie 2007).

Graficul nr. 8. Structura creditelor în valută străină acordate persoanelor juridice de către bănci

În componența acestora creditele cu termene de peste 12 luni au rămas preponderente (70.7 la sută din total, în descreștere cu 6.0 puncte procentuale față de luna precedentă), fiind acordate cu o rată medie a dobânzii de 10.62 la sută anual. Totodată, o tendință de majorare mai semnificativă au manifestat creditele acordate pe termene de la 6 până la 12 luni, a căror pondere a crescut cu 7.1 puncte procentuale, până la nivelul de 20.2 la sută din total (graficul nr. 8).

Rata medie a dobânzii la creditele în valută străină acordate persoanelor juridice s-a redus cu 0.02 puncte procentuale, constituind 10.79 la sută în

luna august 2007.

În perioada de referință, **soldul depozitelor** în sistemul bancar a însumat 18075.8 mil. lei, majorându-se cu 881.8 mil. lei (5.1 la sută) față de luna iulie 2007, atât pe seama creșterii soldului depozitelor în moneda națională cu 410.5 mil. lei (4.4 la sută), cât și a soldului depozitelor în valută străină cu 471.3 mil. lei (6.0 la sută).

Tabetul nr. 3. Indicatorii pieței depozitelor la termen (mil. lei)

Perioada	Sold la sfârșit de perioadă			Depozite				
	total	în MDL	în valută străină	total	în MDL		în valută străină	
					volumul	rata dobânzii %	volumul	rata dobânzii %
Decembrie 2006	9095.1	4201.9	4893.2	1560.6	713.2	13.40	847.4	5.62
Ianuarie 2007	9549.0	4444.1	5104.9	1442.3	657.2	14.03	785.1	5.86
Februarie	9733.1	4608.2	5124.9	1309.0	538.9	13.94	770.1	5.58
Martie	10018.2	4734.9	5283.3	1557.7	664.1	13.90	893.6	5.45
Aprilie	10377.7	4952.3	5425.4	1405.8	689.4	15.45	716.4	5.85
Mai	10678.3	5195.6	5482.7	1729.7	886.5	15.40	843.2	5.91
Iunie	11038.2	5455.3	5582.9	1865.5	1010.8	15.49	854.7	5.96
Iulie	11432.5	5784.1	5648.4	1811.4	972.5	15.50	838.9	6.05
August	11931.6	6053.3	5878.3	1850.0	787.1	14.99	1062.9	6.16

Soldul depozitelor la vedere a constituit 6144.2 mil. lei, majorându-se cu 382.7 mil. lei față de luna iulie 2007. Ponderea depozitelor la vedere a constituit 34.0 la sută din soldul total al depozitelor, fiind în creștere cu 0.5 puncte procentuale față de perioada precedentă.

Concomitent, **soldul depozitelor la termen** a crescut cu 499.1 mil. lei (4.4 la sută) și a însumat 11931.6 mil. lei.

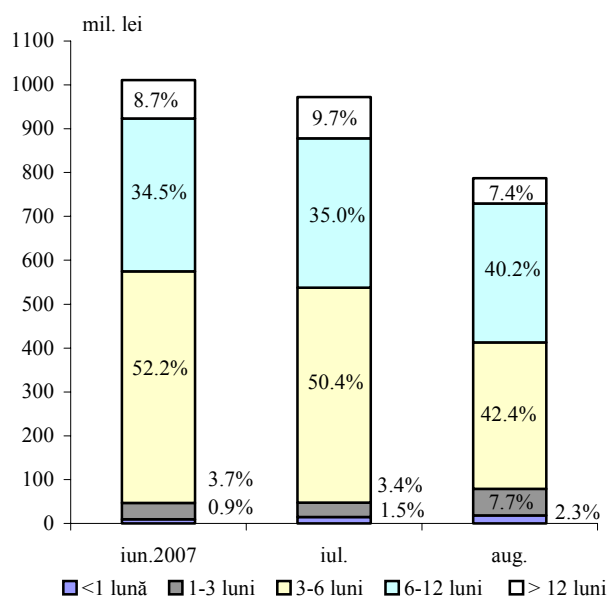
Soldul depozitelor la termen în MDL a constituit 6053.3 mil. lei la sfârșitul lunii august 2007, majorându-se cu 269.2 mil. lei (4.7 la sută) față de luna precedentă, ca rezultat al creșterii soldului depunerilor în MDL ale persoanelor fizice cu 159.0 mil. lei, sau cu 3.2 la sută, precum și a celui al depozitelor agenților economici cu 110.2 mil. lei, sau cu 12.7 la sută.

Soldul depozitelor la termen în valută străină s-a majorat cu 229.9 mil. lei (4.1 la sută), alcătuind 5878.3 mil. lei.

Volumul depozitelor la termen în MDL atrase în perioada analizată a constituit 787.1 mil. lei, fiind cu 185.4 mil. lei inferior celui din luna iulie 2007. Această scădere s-a datorat micșorării volumului depozitelor atrase de la persoanele fizice cu 232.2 mil. lei (27.8 la sută), în timp ce volumul depozitelor persoanelor juridice a crescut cu 46.8 mil. lei (34.4 la sută).

Corespunzător, ponderea depunerilor la termen în moneda națională ale persoanelor fizice s-a micșorat de la 86.0 la sută în luna iulie 2007 până la nivelul de 76.8 la sută din

Graficul nr. 9. Structura depozitelor la termen în MDL atrase de bănci

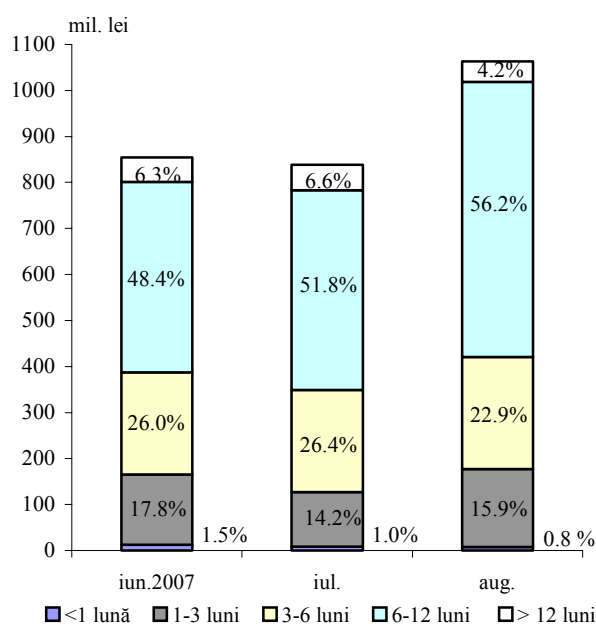
volumul total al depozitelor la termen în moneda națională atrase pe parcursul lunii gestionare.

În luna august curent depunerile cu termene de la 3 până la 6 luni au constituit 42.4 la sută din total (în scădere cu 8.0 puncte procentuale), deținând ponderea cea mai mare în structura depozitelor la termen atrase în moneda națională (graficul nr. 9).

În luna august 2007 **rata medie a dobânzii la depozitele la termen în MDL** s-a micșorat cu 0.51 puncte procentuale, constituind 14.99 la sută (12.30 la sută pentru persoane juridice și 15.80 la sută pentru persoane fizice, în comparație cu 12.23 la sută și 16.04 la sută, respectiv, în luna iulie 2007).

În perioada gestionară volumul atras al **depozitelor la termen în valută străină** a constituit 1062.9 mil. lei (88.5 mil. USD), majorându-se cu 224.0 mil. lei (26.7 la sută) din contul creșterii cu 165.0 mil. lei, sau cu 21.2 la sută a depunerilor persoanelor fizice, precum și a depozitelor agenților economici cu 59.0 mil. lei, sau de 2 ori.

Graficul nr. 10. Structura depozitelor la termen în valută străină atrase de bănci

Modificările în structura pe termene a depozitelor atrase în valută străină comparativ cu luna iulie 2007 denotă tendințe opuse pentru depozitele cu diferite termene. Astfel, a scăzut esențial ponderea depunerilor cu termene de la 3 până la 6 luni (cu 3.5 puncte procentuale, până la nivelul de 22.9 la sută din total). Concomitent, o creștere mai accentuată (cu 4.4 puncte procentuale) au înregistrat depunerile cu termene de la 6 până la 12 luni, deținând în continuare ponderea maximă în totalul depunerilor în valută străină (graficul nr. 10).

În perioada de raportare *rata medie a dobânzii la depozitele la termen în valută străină* a crescut cu 0.11 puncte procentuale, constituind 6.16 la sută (5.22 la sută pentru persoane juridice și 6.28 la sută pentru persoane fizice).

Dinamica indicatorilor monetari

Baza monetară* s-a redus cu 0.8 la sută (65.1 mil. lei) în luna august 2007 și a constituit 7689.5 mil. lei. Reducerea bazei monetare a fost determinată preponderent de evoluția

Tabelul nr. 4. Evoluția structurii masei monetare la sfârșitul perioadei (mil. lei)

Componentele masei monetare	Dec. 2006	Ponderea %	Iul. 2007	Ponderea %	Aug. 2007	Creșterea %	Ponderea %
MASA MONETARĂ (M3)	19558.01	100.0	22879.40	100.0	23796.72	4.0	100.0
MASA MONETARĂ (M2)	12485.21	63.8	14985.59	65.5	15431.65	3.0	64.8
BANI ÎN CIRCULAȚIE	5145.81	26.3	5659.26	24.7	5699.09	0.7	23.9
DEPOZITE LA VEDERE ÎN MONEDA NAȚIONALĂ	3122.43	16.0	3516.15	15.4	3657.43	4.0	15.4
- ale persoanelor juridice	2463.84	12.6	2730.46	11.9	2876.38	5.3	12.1
- ale persoanelor fizice	658.59	3.4	785.69	3.5	781.05	-0.6	3.3
DEPOZITE LA TERMEN ÎN MONEDA NAȚIONALĂ (inclusiv pe termen lung)	4201.95	21.4	5784.08	25.3	6053.28	4.7	25.4
- ale persoanelor juridice	653.92	3.3	867.44	3.8	977.66	12.7	4.1
- ale persoanelor fizice	3548.03	18.1	4916.64	21.5	5075.62	3.2	21.3
DEPOZITE ÎN VALUTĂ STRĂINĂ	7072.80	36.2	7893.80	34.5	8365.07	6.0	35.2
- ale persoanelor juridice	1915.57	9.8	1838.55	8.0	2064.31	12.3	8.7
- ale persoanelor fizice	5157.23	26.4	6055.25	26.5	6300.76	4.1	26.5
INSTRUMENTELE PIEȚEI MONETARE	15.02	0.1	26.11	0.1	21.85	-16.3	0.1

activelor interne nete ale BNM, ca urmare a scăderii cererilor de plăți față de Guvernul Republicii Moldova cu 1.3 la sută (20.3 mil. lei) și a cererilor de plăți ale BNM față de bănci cu 14.5 la sută (398.2 mil. lei). Totodată, în perioada gestionară activele externe nete au crescut cu 340.3 mil. lei (sau cu 3.4 la sută) ca rezultat al

* Baza monetară include banii în circulație (în afara sistemului bancar), rezervele bancare (rezervele băncilor în lei menținute în conturile corespondente la Banca Națională a Moldovei și numerarul în casele băncilor) și depozitele la vedere ale altor organizații la Banca Națională a Moldovei.

cumpărărilor de valută străină de la bănci.

Volumul banilor în circulație^{*} s-a majorat de la 5659.3 mil. lei în luna iulie până la 5699.1 mil. lei în luna august 2007.

În structura bazei monetare ponderea banilor în circulație s-a majorat de la 73.0 la sută în luna iulie 2007 până la 74.1 la sută în luna august 2007. În același timp, cota-parte a rezervelor băncilor s-a micșorat de la 27.0 la sută până la 25.9 la sută.

Masa monetară M2^{**} pe parcursul perioadei gestionare s-a majorat cu 446.1 mil. lei, sau cu 3.0 la sută, până la 15431.7 mil. lei. În același timp, ***masa monetară M3***^{***} a crescut cu 917.3 mil. lei, sau cu 4.0 la sută și a constituit 23796.7 mil. lei la sfârșitul lunii august (tabelul nr. 4).

Majorarea indicatorului M2 a fost determinată de creșterea volumului numerarului în circulație cu 39.8 mil. lei (0.7 la sută) și a soldului depozitelor în moneda națională cu 410.5 mil. lei (4.4 la sută). Totodată, soldul instrumentelor pieței monetare s-a redus cu 4.2 mil. lei.

Depozitele în valută străină (recalculate în lei) s-au majorat cu 471.3 mil. lei (6.0 la sută). Exprimare în USD, acestea au crescut cu 40.5 mil. USD, sau cu 6.2 la sută. Ponderea depozitelor în valută străină, recalculate în lei, în volumul total al masei monetare (M3) s-a majorat de la 34.5 la sută în luna iulie 2007 până la 35.2 la sută în luna august 2007.

Rezervele internaționale nete (convertibile) ale sistemului bancar s-au majorat cu 44.8 mil. USD, totalizând 890.2 mil. USD. În structura acestora rezervele internaționale nete ale BNM au crescut cu 29.7 mil. USD, iar cele ale băncilor cu 15.1 mil. USD.

Rezervele externe ale sistemului bancar în luna august 2007 au însumat 1312.9 mil. USD, majorându-se cu 52.9 mil. USD față de luna iulie 2007. ***Rezervele externe ale BNM*** au crescut cu 25.3 mil. USD, până la nivelul de 1002.9 mil. USD. Obligațiunile externe ale sistemului bancar au constituit 422.7 mil. USD, inclusiv ale BNM (față de FMI) – 156.9 mil. USD^{****}.

Activele interne nete ale sistemului bancar s-au majorat cu 370.3 mil. lei (2.9 la sută). În luna august 2007 cererile de plăți față de Guvernul Republicii Moldova ale sistemului bancar s-au redus cu 11.2 mil. lei.

Piata valutară

Pe parcursul lunii august Banca Națională a Moldovei a menținut regimul cursului valutar flotant. Politica valutară a fost orientată spre neadmiterea fluctuațiilor excesive ale cursului oficial nominal al monedei naționale în raport cu dolarul SUA, consolidarea rezervelor valutare internaționale, deservirea continuă a datoriei externe a statului.

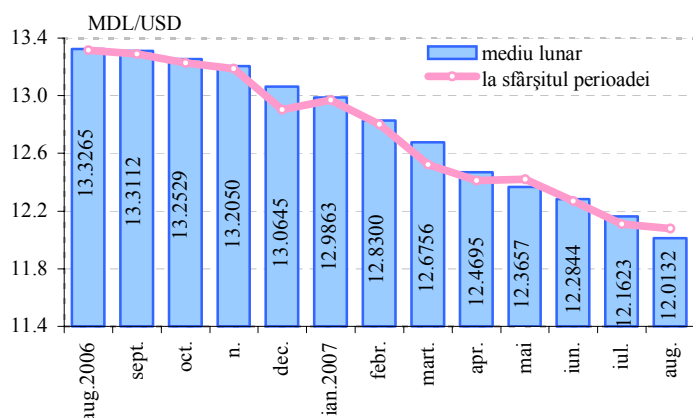
^{*} Banii în circulație M0 reprezintă banii în numerar emiși în circulație de către Banca Națională a Moldovei, exclusiv numerarul în casele băncilor și în casa Băncii Naționale a Moldovei.

^{**} Masa monetară M2 include banii în circulație (M0), depozitele în lei moldovenești și instrumentele pieței monetare.

^{***} Masa monetară M3 include masa monetară M2 și depozitele în valută străină ale rezidenților exprimate în lei moldovenești

^{****} inclusiv dobânda calculată

Graficul nr. 11. Cursul de schimb

Cursul oficial mediu lunar al leului moldovenesc în raport cu dolarul SUA s-a apreciat de la 12.1623 MDL pentru 1 dolar SUA în luna iulie 2007 până la 12.0132 lei moldovenești pentru 1 dolar SUA în luna august 2007 (graficul nr. 11).

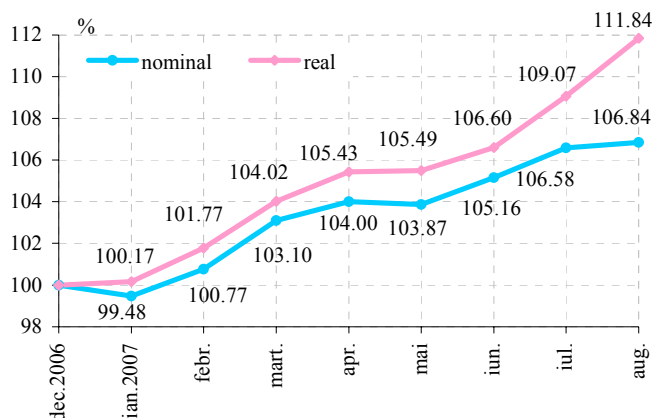
Cursul oficial al leului moldovenesc s-a apreciat de la 12.1024 lei moldovenești pentru 1 dolar SUA la începutul lunii august 2007 până la 12.0789 lei moldovenești pentru 1

dolar SUA la finele lunii gestionare.

Cursul oficial mediu lunar al leului moldovenesc în raport cu euro s-a apreciat de la 16.6692 lei moldovenești pentru 1 euro în luna iulie 2007 până la 16.3527 MDL pentru 1 euro în luna august 2007. La începutul lunii cursul oficial al leului moldovenesc în raport cu euro a fost de 16.5766 MDL pentru 1 euro, iar la sfârșitul lunii – 16.4605 lei moldovenești pentru 1 euro.

Cursul oficial mediu lunar al leului moldovenesc față de rubla rusească s-a apreciat de la 0.4760 lei pentru 1 rublă rusească în luna iulie 2007 până la 0.4688 lei pentru 1 rublă

Graficul nr. 12. Evoluția lunară a cursului de schimb nominal și real (dec. 2006 = 100)

rusească în luna august 2007. La începutul lunii cursul oficial al leului moldovenesc față de rubla rusească a constituit 0.4737 lei pentru 1 rublă rusească, iar la sfârșitul lunii – 0.4698 lei pentru 1 rublă rusească.

La finele lunii august 2007 în comparație cu finele lunii decembrie 2006 s-a consemnat o apreciere a leului moldovenesc în raport cu dolarul SUA în termeni nominali cu 6.84 la sută (cotare indirectă*), iar în termeni reali – cu 11.84 la sută (fiind direct proporțională

nivelului inflației din Republica Moldova și invers proporțională nivelului inflației din SUA (graficul nr. 12).

Volumul total de dolari SUA tranzacționați pe piața interbancară de către bănci în luna august 2007 a constituit 80.4 mil. dolari SUA, diminuându-se cu 64.6 mil. dolari SUA față de luna precedentă. Pe parcursul perioadei de gestiune intervențiile Băncii Naționale a Moldovei pe piața interbancară au constituit 24.7 mil. dolari SUA și s-au redus față de luna iulie 2007 cu 33.5 mil. dolari SUA.

* Dolari SUA pentru un leu moldovenesc

Rulajul total al tranzacțiilor de cumpărare/vânzare contra MDL a principalelor valute străine efectuate în luna august 2007 pe piața valutară internă a însumat echivalentul a 793.6 mil. dolari SUA, fiind în scădere cu 5.5 la sută comparativ cu luna iulie 2007 (839.6 mil. dolari SUA). Cumpărările contra MDL a principalelor valute străine pe piața valutară internă au totalizat cu echivalentul a 403.9 mil. dolari SUA și vânzările – cu echivalentul a 389.7 mil. dolari SUA. Comparativ cu luna precedentă în luna august curent cumpărările contra MDL s-au diminuat cu 8.0 la sută, iar vânzările – cu 2.7 la sută.

Din rulajul total, tranzacțiile în dolari SUA au constituit 58.6 la sută, în euro – 37.0 la sută, în ruble rusești – 3.2 la sută, în hrivne ucrainene – 0.8 la sută și în lei românești – 0.4 la sută. Comparativ cu luna iulie 2007 în luna de gestiune ponderea rulajului în dolari SUA s-a micșorat cu 5.1 puncte procentuale, iar ponderea rulajului în euro s-a majorat cu 4.6 puncte procentuale.

La 31 august 2007 stocul datoriei față de FMI a constituit 156.14 mil. dolari SUA, diminuându-se cu 4.42 mil. dolari SUA față de finele lunii iulie 2007.

Plățile prevăzute și efectuate în luna august 2007 de către Banca Națională a Moldovei pentru achitarea împrumuturilor acordate de FMI au constituit 5.02 mil. dolari SUA, din care:

- principalul – 4.61 mil. dolari SUA;
- dobânda – 0.41 mil. dolari SUA.

La 31 august 2007 stocul datoriei externe private negarantată de Guvernul Republicii Moldova (inclusiv arieratele de dobândă) a crescut cu 21.23 mil. dolari SUA în comparație cu finele lunii iulie 2007, constituind 950.51 mil. dolari SUA (sursa DMFAS 5.3 la 14.09.2007).